

Årsmelding 2012

25. april 2013

Innhold

Innledning.....	2
1) Satsingsområde organisasjon.....	4
2) Satsingsområde energi, klima og samferdsel.....	9
3) Satsingsområde naturmangfold.....	13
4) Internasjonalt arbeid.....	20
5) Naturvernforbundet i på nett og i media.....	22
Vedlegg 1: Styrende organer.....	24
Vedlegg 2: Verv og representasjon i perioden.....	26
Vedlegg 3: Samarbeidspartnere.....	28

Innledning

Langs norskekysten har Naturvernforbundet hatt forskjellige aktiviteter i 2012 i det vi har kalt «Levende kyst» kampanjen. Flere steder har fokuset vært på behovet for opprydding av miljøgifter, og arbeidet for å forby sjødeponi av gruveavfall har mobilisert krefter rundt om i landet. Konflikten rundt en mulig gullgruve i Kautokeino har så langt gått i favør av hensynet til natur og reindrift, og her har Naturvernforbundet lokalt vært en svært viktig aktør. I Oslo og Akershus har Naturvernforbundet fått aksept for vern av såkalte eventyrskoger – og en rekke områder ble kartlagt og verneoppstart for 28 områder meldt i april. Rundt om i landet opplever Naturvernforbundet at rovviltnebdene stadig utfordrer det mandatet de har fått og Naturvernforbundet har jobbet aktivt med å gi innspill og påklage der vi ser at nemdene setter kvoter som er langt over de faglige anbefalingene.

Nå er det to heltids fylkessekretærer på plass som et resultat av regionsatsningen. Dermed har faktisk fem fylker fått en betraktelig styrkning (Nord- og Sør Trøndelag, samt Nordland, Troms og Finnmark)

I Risør ble det arrangert miljøfestival sammen med Miljøagentene og det er gledelig å se at mange småbarnsfamilier deltar, sammen med erfarne og eldre naturvernere fra hele landet. Naturvernforbundet arrangerte en politisk debatt på torget i Arendal sentrum, og det var aktiviteter for barn i alle aldre.

Miljøjuss er et nettsted (www.miljøjuss.no) som er utviklet med midler fra Miljøverndepartementet, som gir enkle trinnvise bruksanvisninger for hvordan du kan bruke norske lover til å beskytte natur og miljø. Nettstedet er utviklet i stor grad i 2012, og vil bli lansert på nyåret 2013. Utvikling av naturvernskolen har vært en svært viktig satsning i året som gikk, og vi har fått gode innspill og tips fra andre organisasjoner slik som AP, NJFF med fler om hvordan gjennomføre intern opplæring og bidra til økt engasjement.

Nasjonal transportplan var i 2012 på høring og Naturvernforbundet gjorde et omfattende arbeid med å hente innspill fra fylkeslagene. Høringsuttalelsen ble også behandlet i landsstyret før den ble sendt inn. Prosjektet Oljefri viser seg å gi svært gode resultater og er nå lansert også i Trøndelag og Kristiansand, og vil i 2013 trolig også bli lansert i Buskerud og Vestfold. Her har vi en utfordring med mange små bidragsyttere finansielt, men vi mangler langsiktig støtte fra MD og/eller ENOVA. Ny klimamelding kom i 2012, og Naturvernforbundet har jobbet aktivt for blant annet å få et forbud mot oljefyring, høyere CO2 avgift m.m.

Organisasjonen har innført nytt økonomisystem i 2012, og er svært fornøyd med de muligheter det gir for en bedre oversikt over egen prosjektøkonomi hos den enkelte ansatte. En enorm innsats er blitt gjort av frivillige for å få Naturvernforbundets papirarkiv overført til Riksarkivet. Jobben er nå gjort og vi har arkivnøkkel 621.

Om årsrapporten

Årsrapporten til Naturvernforbundet er ikke en uttømmende rapport om alt Naturvernforbundet har gjort i 2012. Det er årsmeldingen fra fylkes- og lokallag som beskriver all den aktiviteten som skjer i organisasjonen. Noe av aktiviteten fra fylkes- og lokallag er tatt med i rapporten, men en stor del av det som beskrives er arbeid gjort av Naturvernforbundets sentralledd i samarbeid med aktuell fylkeslag, fagutvalg etc.

Årsmeldingene fra resten av organisasjonen er ikke vedlagt, da rapporten ville blitt svært omfattende. De kan imidlertid frambringes om det skulle være ønskelig. På samme måte er oversiktene over høringsuttalelser vi har sendt, verv og utvalg hvor vi er representert, kun eksempler og ikke en fullstendig oversikt over alt arbeid av denne typen.

Oslo, 8. april 2013

*Maren Aschehoug Esmark
generalsekretær*

1) Satsingsområde organisasjon

Aktive lokallag og fylkeslag

Naturvernforbundet har aktive lokallag i samtlige fylker, og aktive fylkeslag i alle fylker med unntak av Aust-Agder. I løpet av 2012 ble det startet og gjenoppstartet lokallag i Melhus, Klæbu og Oslo Øst.

Sammen med Natur og Ungdom har vi ved utløpet av 2012 1 aktive studentlag i Oslo, Ås, Bergen, Sogndal og Trondheim. Høsten 2012 arrangerte vi sammen med Natur og Ungdom et godt besøkt seminar om klimautfordringene og løsningene, for studenter.

Sentralledet har vært på besøk i samtlige fylker i løpet av året, og har besøkt over 40 lokallag. Mange av disse besøkene har vært i forbindelse med avvikling av årsmøter, men vi har også deltatt på ulike enkeltarrangementer arrangert lokalt.

Naturvernforbundet har i 2012 hatt lønnede daglige ledere eller fylkessekretærer, på heltids eller deltidsstillinger, i Oslo/Akershus, Oppland, Buskerud, Vestfold, Vest-Agder, Rogaland, Hordaland, Sogn og Fjordane og Trøndelagsfylkene. I tillegg har lokallaget i Kristiansand en ansatt sekretær. Med unntak av Trøndelagsfylkene, hvor en heltidsansatt organisasjonsrådgiver er ansatt gjennom sentralledet som en del av regionsatsingen i fylkene (se under), er alle disse stillingene lokalt finansiert.

Miljøfestival 2012

Naturvernforbundets Miljøfestival ble arrangert på idylliske Risøya ved Risør 2. til 5. August 2012. 120 barn og voksne deltok. Tema for Miljøfestivalen var «Levende Kyst» og gjennom foredrag og aktiviteter kunne små og store lære om miljøutfordringer langs kysten. Miljøagentene sto for spennende og varierte aktiviteter for barna.

Lørdag 4. august arrangerte vi folkefest for levende kyst på torget i Arendal sammen med Natur og Ungdom. Flere organisasjoner og bedrifter hadde stand på torget. Og fra scenen hadde vi paneldebatt om levende kyst, og flere band spilte for barn og unge.

Deltagernes evalueringer fra Miljøfestivalen var veldig god. Deltagerne fikk fine naturopplevelser, lærte mye nyttig miljø politisk, og ble kjent med nye folk fra hele landet. Flere deltagere skrev i sin tilbakemelding at dette ga inspirasjon til videre engasjement. Deltagerne var fra hele landet, med stort spenn i alder og bakgrunn, fra de aller mest engasjerte med tillitsverv i organisasjonen til folk som ikke var medlem. Dette viser at med et slikt arrangement når vi ut til de gruppene vi ønsker å tiltrekke oss i stor grad. Neste Miljøfestival håper vi på at enda flere miljøengasjerte deltar.

Verving

Medlemstallet vårt per 31. desember 2012 var 20 129. Det betyr at vi ikke klarte Landsstyrets reviderte mål om 21.500 innen utgangen av 2012. I arbeidsprogrammet er det et mål om at vi skal ha 23.000 medlemmer innen 2013. Gjenbetalingsprosenten i organisasjonen er høy, vi har et naturlig frafall på ca. 1600 medlemmer i året (naturlig avgang, ikke betalende, dødsfall, etc.). Det betyr at for å nå målet om 23.000 må vi i løpet av 2013 verve nærmere 4 500 nye medlemmer.

De som melder seg inn i Naturvernforbundet kan deles i to hovedgrupper. De som melder seg inn selv fordi de vil støtte sakene og organisasjonen (ca. 56 %). Den andre vervekanalen er at våre medlemmer aktivt verver nye miljøvernere (ca. 31 %).

Gruppen som melder seg inn «av seg selv» gjør det i all hovedsak via nettsidene våre. Vi har i 2012 jobbet for at det skal være synlig og enda lettere å melde seg inn på nettet. Vi har også prøvd ut noe annonsering i aviser og magasiner. Dette har ikke gitt sporbare resultater, men kanskje har de som har sett annonsen i f.eks. Fjell og Vidde senere gått inn på nettsiden vår og meldt seg inn.

Det viktigste tiltaket for å få inn flere direkte vervinger er den årlige verveuken. I 2012 arrangerte vi to verveker, en på våren og en på høsten, der vi hadde tilbud på alle medlemskap til 100,- og oppmuntret lokallag og medlemmer til å gjøre en verveinnsats. Verveuken våren 2012 fikk vi inn 160 nye medlemmer. Den nasjonale verveuken høsten 2012 fikk vi inn 208 nye medlemmer. I de siste årene har vervekulturen i organisasjonen blitt god. Den første verveuken vi arrangerte i 2010 vervet vi over 700 nye medlemmer. Det at vi ikke klarer å verve like mange i 2011 og 2012 kan tyde på at en del har «brukt opp» vervepotensialet i egen omgangskrets, derfor har vi i 2012 hatt mer fokus på å få folk ut og verve på torget eller ved populære turområder.

Gjennom sommeren 2012 hadde vi vervekonkurranse der alle som melte seg inn kunne vinne en sykkel. Vi fikk inn 226 nye medlemmer fra juni til august. Vinneren av sykkelen ble trukket siste dag på Miljøfestivalen.

I 2012 la vi om SMS-innmeldingen. Når man nå melder seg inn via NATUR til 2377 kan man nå velge mellom å få tilsendt giro i posten eller betale over telefonregningen.

I løpet av de siste årene har vi opparbeidet oss mye godt vervemateriell. Vi har materiell lagene kan få tilsendt, og løpeseddel mal der lagene kan sette inn egen tekst og skrive ut fine og lokalt tilpassede løpesedler. I 2012 har vi blant annet trykket opp nye verveplakater og foldere med kyst-tema. Vi har også laget en verveløpeseddel sammen med Miljøagentene for å få flere familiemedlemmer.

Gjennom året har vi hatt fokus på å få inn flere studentmedlemmer til studentlagene til Naturvernforbundet og Natur og Ungdom.

Utvikling av naturvernskolen

På landsmøtet i 2011 vedtok man dette som en av fire hovedsatsinger:

Styrke kompetanse og engasjementet i organisasjonen

Organisasjonen skal styrkes gjennom erfaringsutveksling, samt opplærings- og inspirasjonssatsing. Denne skal ha hovedvekt på organisasjonsutvikling og miljøpolitiske saker. Denne skal bygge arenaer der forholdet mellom bevaring av naturmangfold og reduksjon av klimagassutslipp i energi- og transportpolitikken vies særlig oppmerksomhet. Satsingen skal kunne tilpasses behov i lokallagene over hele landet, og skal kombinere samlinger, kunnskapsdeling og nettbaserte verktøy for opplæring og inspirasjon.

Dette skal være et pedagogisk tilbud til Naturvernforbundet sine medlemmer og tillitsvalgte. Gjennom kurs og en ressursdelingstjeneste på nett skal Naturvernskolen sørge for økt kunnskap og engasjement i hele landet om hvordan jobbe med, og vinne, sine lokale natur og miljøraker.

Tidlig høst 2012 ble brukt til å kartlegge behovene i organisasjonen. Vi har også innhentet kunnskap fra forskjellige organisasjoner, både søsterorganisasjonene våre i Danmark og Sverige og norske

relevante organisasjoner som Turistforeningen, KrF og Røde Kors. Studieforbundet Natur og Miljø har støttet prosjektet med 50.000,- og har også bidratt med innspill til prosessen og utviklingen.

Vi har høsten 2012 utviklet www.naturvernforbundet.no/skolen . På denne siden har vi samlet informasjon om forskjellige organisatoriske og faglige, og politiske saker. I hovedsak har vi fokus på å legge ut foredrag man kan lese gjennom og lære av, eller lokallag kan holde det for hverandre. Det ligger også ute noen korte videosnutter av foredrag. Det er også en god link mellom denne siden og www.miljojuss.no .

Siste del av 2012 begynte vi planleggingen av de første Naturvernskolen-kursene. Det er planlagt ett i Kristiansand for medlemmer i Agder i februar og ett for tillitsvalgte fra hele landet 8. og 9. mars i Oslo. Naturvernskolen sin første del sto ferdig mars 2013. Den skal evalueres og videreutvikles i 2013.

Styrker Naturvernforbundet i Nord-Norge - regionsatsingen

I desember 2012 ble det ansatt en koordinator (fylkessekretær) for Naturvernforbundet i Nord-Norge. Kontorsted vil være Tromsø og det er fylkestyrene i Nordland, Troms og Finnmark som har den daglige oppfølgingen, gjennom regionstyret som ledes av fylkesleder fra Nordland og hvor også generalsekretær sitter. Fylkessekretæren i Trøndelag fortsetter i full stilling, men det er fortsatt behov for at sentralt dekker oppimot 50% av stillingen. Arbeidet med å utarbeide stillingsbeskrivelse, lyse ut og ansatte en koordinator har skapt et godt samarbeid mellom fylkestyrene i de tre nordligste fylkene, og bidratt til langt bedre koordinering med sekretariatet.

Den uttalte målsettingen fra landsstyret med dette prosjektet er at satsingen etter hvert skal bli selvfinansierende, og at støtten over det sentrale budsjettet de første årene i første rekke skal være en starthjelp. Men på landsstyremøtet høsten 2012 ble det likevel bestemt at Trøndelag får finansiering også i 2013 for å sikre videreføring av fylkessekretærstillingen der.

Vedtaket kom etter en grundig evaluering av regionsatsningen som ble gjennomført våren 2012 som blant annet så på finansieringsutfordringer og forskjellige modeller for daglig oppfølging, personalansvar og formelt ansettelsesforhold. Høsten 2013 vil det bli gjort en kartlegging av ansettelsesforhold for fylkessekretærer og regionalt ansatte i organisasjonen for å se på hvilke service og støttefunksjoner fylkeslagene ønsker fra sekretariatet.

Magasinet Natur & miljø

I 2012 ble det gitt ut seks nummer av medlemsmagasinet Natur & miljø, fire på 40 sider og to temainnummer på 48 sider (nummer 3 og 5). Redaksjonen har hatt ustabil bemanning gjennom året. Journalist Tor Bjarne Christensen har, foruten å være klubbleder i Naturvernforbundet, også vikariert som informasjonsleder på høsten. I tillegg har redaksjonen bidratt med arbeidskraft inn i mange avdelinger og prosjekter (Levende Kyst, Miljøjuss, Naturvernskolen, Naturkalenderen, klimaforhandlinger, jernbanehefte, faktaark mm). Redaksjonen produserer også stoff for Miljøagentrapporten, bladet til Miljøagentene, og mottar betaling for dette. I tillegg har redaksjonens medarbeidere på fritiden forberedt et kurs på Institutt for journalistikk om boken "Miljøjournalistikk", som ble utgitt i 2011. På grunn av sviktende påmelding ble dessverre ikke kurset gjennomført.

Kommuneundersøkelsen fra 2011 gjorde at Tor Bjarne Christensen ble nominert til Fagpressens journalistpris i 2012.

Det ble produsert 166 saker til Natur & miljø sine seks utgaver i 2012, mot 185 saker i 2011. Det var 92 oppslag og 74 småsaker. Antall saker per nummer ligger mellom 23 og 31, med et snitt på 28. Bladet har sitt tyngdepunkt i temaene naturmangfold, med 41 av 166 saker, og organisatorisk med 40 saker. Forurensning/avfall var hovedvinkling i 23 saker, klima i 16, energi i 23 og transport i 14

saker. Regner vi det om i prosent får vi følgende tall: naturmangfold 24,7 prosent, organisatorisk 24,1 prosent, forurensning/avfall 13,9 prosent, klima 9,6 prosent, energi 13,9 prosent, transport 8,4 prosent og andre saker 5,4 prosent.

80,7 prosent av sakene i Natur & miljø faller tematisk inn under satsingsområdene fra arbeidsprogrammet. Flere av disse sakene har også presentert hovedsatsingsområdene (kompetanse/engasjement, miljøfestival, energisparing, Levende Kyst), blant annet har de to temanumrene i 2012 hatt kysten og energisparing som tema.

Ca. 40 prosent av kildene som er sitert i Natur & miljø er menn og kvinner fra Naturvernforbundet, enten lokalt, regionalt eller sentralt: 94 av 238. Ser vi på kjønnsbalansen, er det fortsatt en klar overvekt av menn blant Natur & miljø's kilder, selv om skjevheten har gått noe ned. I alt 165 av 238 siterte personer er menn (69,4 prosent), mens 73 er kvinner (30,6 prosent). I fjor var 75 prosent menn og 25 prosent kvinner. Fra Naturvernforbund-kilder er imidlertid hele 38,3 % av sitatene fra kvinner i 2012, mot 23,5 % i 2011. For de eksterne kildene er kvinneandelen 25,7 %. Av de i alt 255 bildene som ble trykt i 2012, inneholdt nesten 40 prosent bilder av dyr eller landskap, som i fjor. 49,1 prosent av bildene var av mennesker, opp fra 36,5 prosent i fjor. Her viser kjønnsbalansen en kraftig bedring gjennom flere år. I 2010 var 49 menn og 15 kvinner avbildet (23,4 % kvinner). I 2001 var tallene 61 menn og 27 kvinner (30,7 % kvinner), mens i 2012 er det 81 menn og 60 kvinner (42,6 % kvinner).

I alt 22 ulike saker ble snappet opp av andre medier fra Natur & miljø. Saken om rovdyrdrap fra Natur & miljø 1-2012 ble plukket opp av de store nyhetsbyråene, og fikk dermed landsomfattende spredning. Undersøkelsen om nedgravde oljetanker ble snappet opp av ulike medier, som laget egne vinklinger på problemstillingen. Her fikk vi også innpass i annen fagpresse, som VVS-bransjens fagmedier og Dine Penger. Undersøkelsen førte også til at Kommunal Rapport, en av Norges største fagpresseblader, laget en egen vinkling på om kommunene hadde brutt miljøinformasjonsloven, og intervjuet Tor Bjarne Christensen i sin sak.

I alt ble det produsert 108 ulike artikler av disse sakene. Natur & miljø er sitert i 102 av artiklene, Naturvernforbundet ble nevnt i 101 av artiklene og en person fra Naturvernforbundet ble sitert i 99 av artiklene. Dette er en oppgang fra i fjor, selv om antall saker som er tatt av de store nyhetsbyråene er lik. Dette tyder på at vi i større grad har lyktes med egne innsalg til andre medier i 2012.

Faglig og politisk aktivitet i Naturvernforbundets utvalg og nettverk

I 2012 har Naturvernforbundet hatt aktivitet i følgende utvalg (oppnevnt av sentralstyret): *Skogutvalget* som blant annet har jobbet med revidering av skogforskriften i marka, videreført prosjektet grisehogst som handler om hvordan kontrollere at miljøkravene i skogloven følger, bidratt i WWF-rapporten Skogkur 2020 og bedt om mer penger til skogvern. *Fjellrevutvalget* har bidratt til å arrangere fjellrevseminar høsten 2012 og vedlikeholde www.fjellrev.no. *Vassdragsvernrådet* har hatt vassdragstreff på Vinstra og bidratt til flere høringsuttalelser. Trongsfossen i Trøndelag har vært en viktig sak. *Rovdyrutvalget* (oppnevnt av generalsekretær) har gjort en stor innsats ved å følge utvalgte rovviltneemder og klage når kvoter for lisensjakt og skadefelling blir satt for høyt. Også *Motorferdselsnettverket* har vært aktivt, særlig med de to Dok 8 forslagene som er kommet i Stortinget om muligheten for kommuner til å etablere rekreasjonsløyper for skuterkjøring.

Alle utvalgene jobber med grunnlag i et standardmandat vedtatt i landsstyret, og med kontaktperson i sekretariatet. Aktiviteten har variert fra utvalg til utvalg, og ytterligere beskrivelser om hvert enkelt utvalgs rolle er tatt opp under hver enkelt saksfelt.

Nordisk samarbeid

Høsten 2012 ble det avholdt et møte med Naturfredningsforeningen fra Danmark, Naturskyddforeningen fra Sverige, Landvernd fra Island og Suomen luonnonsuojeluliitto og Natur och Miljö fra Finland der lederne fra alle organisasjonene møttes og diskuterte felles utfordringer innenfor klimatilak, skogforvaltning, press fra gruveindustrien, utfordringer i Arktis og organisasjonsbygging. På våren var det et eget møte med danskene og svenskene der tema var verving og medlemsoppfølging

Arbeidet med merkevaren Naturvernforbundet

Naturvernforbundet har gjennom 2012 fortsatt diskusjonen om hva som skal være organisasjonens profil og merkevare framover. Diskusjonen har sitt utspring i landsstyret, men har vært drevet fram av en egen arbeidsgruppe som har lagt stor vekt på å inkludere både aktive og passive medlemmer i prosessen. Naturvernforbundets merkevareprosess ble avsluttet i juni 2012 med dette landsstyre vedtaket om å ta i bruk følgende signalsetninger:

- a. (Hva:) Naturvernforbundet beskytter naturen og bekjemper klimaendringene.
- b. (Hvorfor:) Naturvernforbundet tar vare på levende natur og livsgrunnet for framtidens generasjoner.
- c. (Hvordan:) Naturvernforbundet engasjerer seg for natur og miljø lokalt og globalt.

Hundreårsjubileet og Naturvernforbundets historie

Planleggingen av hvordan Naturvernforbundets hundreårsjubileum i 2014 skal markeres har fortsatt i 2012. Gjennom ulike aktiviteter er målet at jubileet skal bidra til at flere blir kjent med Naturvernforbundet, at flere blir medlemmer og at økonomien styrkes slik at jubileumsaktivitetene får varig verdi for organisasjonen.

Arbeidet med Naturvernforbundets historiebok har også fortsatt gjennom 2012, etter at det i 2010 ble utgitt et forprosjekt for boka skrevet ved Universitetet i Oslo. Det ble også jobbet med å skaffe finansiering til bokprosjektet. I dette arbeidet har vi god dialog med Naturvernforbundet i Oslo og Akershus som var den første kretsforeningen i Naturvernforbundet. Viktige deler av arbeidet med historieboka er gjort av historiebokutvalget, i samarbeid med det sentrale sekretariatet. Boken rekker dessverre ikke å bli ferdig til selve jubileet i 2014.

Naturvernforbundet har en stolt historie. Det er viktig å gjøre historien bedre kjent, og å fortelle den på en måte som inspirerer flere til å bli med i naturvernarbeidet. Det planlegges derfor å lage en kortversjon av 100 års naturvernhistorie på nettet, der de viktigste begivenhetene og kampsaker omtales.

Frivillige fra Naturvernforbundets veterangruppe har fortsatt arbeidet med å organisere og arkivere historisk materiale lagret i sentralledet. Dette ble gjort etter Riksarkivets standardssystemer, og ble overført Riksarkivet første halvår 2012. En slik systematisk registrering og arkivering av materiale er en forutsetning for at Naturvernforbundets arkiv skal bli tilgjengelig i framtida.

2) Satsingsområde energi, klima og samferdsel

Innledning

Energi, klima og samferdsel er ett av de to overordnede fagfeltene for Naturvernforbundet som nasjonal organisasjon, og er også et tema som engasjerer mange fylkes- og lokallag. Et sted mellom 20 og 30 fylkes- og lokallag jobber med ulike klima- og energispørsmål, og omtrent like mange lag jobber med samferdsel.

De lokale aktivitetene varierer selvsagt fra sted til sted, men mange steder bidrar lokale tillitsvalgte inn i lokale og regionale politiske prosesser, ved å sitte i kommunale klima- og energiutvalg, ved å avgi høringsinnspill, eller ved å delta i ulike referansegrupper og utvalg ved for eksempel ulike samferdselssaker.

Mange av disse sakene og prosessene er store og omfattende, og det kan være krevende å holde oversikt for frivillige aktivister å sette seg godt inn i de aktuelle problemstillingene. Derfor bruker det sentrale sekretariatet en del ressurser på å yte faglig bistand til lokallag og fylkeslag, og dette samarbeidet mellom sentralledet og de lokale aktivistene bidrar til at Naturvernforbundet klarer å levere langt flere høringsuttalelser og kommentarer til planprosesser enn det vi ellers ville ha klart.

Valget i 2013 har medført at Naturvernforbundet i 2012 har brukt en del tid på å påvirke de enkelte partienes valgprogram. Dette foregikk gjennom høringsinnspill, møtevirksomhet etc.

Energi- og klimaarbeid

Naturvernforbundet har arbeidet mye med regjeringens klimamelding vinteren og våren 2012. Vi brukte tid på møter med politikere, medieutspill og opinionsarbeid. I mars hadde vi en kampanjeuke med aktiviteter og utspill blant flere lokallag og kommuner om viktigheten av en klimamelding med ambisiøse mål og konkrete virkemidler.

Klimameldingen ble lagt fram i april og Naturvernforbundet brukte tiden etterpå til å komme med konkrete endringsforslag, som særlig opposisjonen kunne ta med i forhandlingene. Naturvernforbundet arbeidet for at det skulle inngås et nytt klimaforlik som kunne styrke meldingen regjeringen hadde lagt fram. Da det ble brudd i forhandlingene på Stortinget, samlet Naturvernforbundet over 80 organisasjoner og enkeltpersoner til et opprop som ba politikerne sette seg ned igjen for å bli enige om et ambisiøst forlik. Det resulterte i et nytt klimaforlik som tok klimapolitikken noen skritt i riktig retning, bl.a. at det skal innføres et forbud mot oljefyring i husholdninger og grunnlast i øvrige bygg. Dette er en sak Naturvernforbundet har vært veldig opptatt av, og som vi har jobbet for gjennom mange ulike aktiviteter, både politisk og i prosjektet Oljefri. Deler av klimaforliket må snases som en seier for Naturvernforbundets arbeid. Det er allikevel langt igjen til vi er i mål.

Før sommeren la regjeringen også fram en egen stortingsmelding om bygningspolitikk. Naturvernforbundet hadde i forkant av klimameldingen og byggemeldingen møter med flere politikere og departementer sammen med andre miljøvernorganisasjoner og bransjeorganisasjoner som mente det var på tide å øke innsatsen for energieffektivisering i bygg. I løpet av høsten sendte vi brev og hadde møte med Miljøverndepartementet, Olje- og energidepartementet, Kommunal- og regionaldepartementet og Enova om oppfølgingen av klimameldingen, byggemeldingen og klimaforliket. Vi kom bl.a. med forslag til et mål for energieffektivisering, og virkemidler for energieffektivisering og energiomlegging. Regjeringen presenterte sitt mål for energieffektivisering i november og vi kommenterte at det var et skuffende mål.

Vi har vært i flere høringer på Stortinget, både om byggemeldingen og statsbudsjettet med klare krav til økt satsing på energieffektive bygg, økt avgift på fyringsolje og støtte til miljøvennlig oppvarming. Olje- og energiministeren nedsatte et utvalg våren 2011 som skulle se på den langsiktige energiutviklingen i Norge. Naturvernforbundets leder Lars Haltbrekken satt som medlem av utvalget. Utvalgets utredning ble lagt fram i mars 2012.

19.-20. oktober arrangerte Naturvernforbundet klimaseminar på Litteraturhuset i Oslo med over 100 deltakere. Fredag var det seminar om internasjonal klimarettferdighet med flere internasjonale foredragsholdere, mens lørdag var det seminar sammen med Natur og Ungdom om klima og olje.

Naturvernforbundet har fortsatt det viktige arbeidet for reduserte utslipp fra oljesektoren. Vi har fulgt kunnskapsinnhenting for Lofoten, Vesterålen og Senja og skrevet høringsuttalelser og innspill til flere pågående prosesser med både forvaltningsplaner, konsekvensutredninger og utlysninger av nye blokker. Vi har i mange sammenhenger påpekt at oljen må bli liggende i bakken både av hensyn til sårbar natur, fiskeri og klima og at det ikke må åpnes nye områder for oljevirkosomhet på norsk sokkel.

Naturvernforbundet har også samarbeidet med Utdanningsforbundet om et opplegg for opplæring av deres tillitsvalgte innen klima.

Klimaambassadører

Naturvernforbundet inngikk i 2012 et samarbeid med Natur og Ungdom om prosjektet Klimaambassadører som skal rekruttere og skolere personer som kan skape klimaengasjement rundt om i landet, og spesielt i skolen. Prosjektet har fått støtte av Utdanningsforbundet og Tryg, Norad og Energi Norge bidrar også med midler.

Klimaambassadørene er personer som er interessert i klimaspørsmål og som ønsker å spre informasjon og motivere andre til å gjøre noe for å redusere klimagassutslippene. Klimaambassadørene skal rekrutteres gjennom Naturvernforbundets og Natur og Ungdoms kanaler. De skal informere og inspirere skolene til klimahandling. Arbeidet med prosjektet begynte i august 2012. Det første kurset for klimaambassadørene vil bli holdt i mars 2013, og ambassadørene vil besøke skoler våren 2013.

Redusert energiforbruk og utfasing av fossilt brensel

I 2012 ble Stortinget enig om klimaforliket som blant annet varslet et forbud i 2020 mot oljefyring i husholdningene forutsatt gode støtteordninger. Naturvernforbundet har siden 2008 drevet prosjektet Oljefri.no som gjør det enklere og tryggere for bygg- og boligeiere å skifte ut oljefyren med et fornybart oppvarmingsalternativ og å spare energi. Dette prosjektet gjør Naturvernforbundet i samarbeid med kommuner, fylkeskommuner, stat, næringsliv. I 2012 utvidet prosjektet til Trondheim og Kristiansands-regionen, slik at prosjektet nå er i regionene Hordaland, Agder, Trøndelag, Oslo og Akershus.

I Klimameldingen (april 2012) omtales Oljefri som et viktig virkemiddel for å få ned klimagassutslippene i Norge. Sammen med kommunene har Oljefri sendt ut 13.250 brev til huseiere med nedgravde oljetanker eller oljefyr/parafin -fyr ildsteder. På åtte informasjonsmøter i Trondheim, Bergen, Fana, Kristiansand, Asker, Søgne og Songdalen har vi samlet cirka 600 bygg- og boligeiere.

Nettsiden hadde 35 547 besøkende i 2012. Norske bygg og boligeier har sendt 418 forespørslers til våre 33 tilbydere. Disse bedriftene har gått igjennom en omfattende kvalitetssikringsprosess hvor bedriftenes produkter/løsninger, økonomi, formelle kompetanse og oppfølging av kunder har blitt vurdert. I 2012 utvidet tjenestetypene til også å gjelde energirådgivning.

I 2012 har vi fått mange oppslag i ulike medier. Vi har spesielt lyktes med å synliggjøre lanseringen av Oljefrie til nye regioner, de som har blitt oljefrie og gjennomført et viktig klimatiltak og forurensingsrisikoen knyttet til nedgravde oljetanker, og om kommunene har oversikt over disse tankene.

Resultater fra brukerundersøkelse 2012 viser at 50 prosent har alt blitt oljefrie og 30 prosent blir oljefrie snart. Alt dette arbeidet har fått utslag bl.a. på at salget av lette fyringsoljer og fyringsparafin ble redusert med 17,2 prosent fra 2011 til 2012 (SSB). Nivået ligger nå på det laveste målte nivået siden 1995, da målingene startet.

I 2012 har Naturvernforbundets magasin Natur & miljø gjennomført en stor kommuneundersøkelse for å kartlegge kommunenes oversikt over nedgravde oljetanker. Undersøkelsen viser at seks av ti kommuner i Norge ikke har god oversikt, slik det er pålagt i forskriften. Undersøkelsen ble sendt til rådmenn i alle kommunene i Norge. 162 kommuner svarte (35 prosent).

Besteprodukter.no er del av et større EU-prosjekt om å kartlegge og informere om de mest energieffektive produktene på markedet. Naturvernforbundet driver nettsiden www.besteprodukter.no og kartlegger de mest energieffektive produktene på det norske markedet. Prosjektet skal sørge for at man velger de mest energieffektive produktene når man skal kjøpe nye større husholdningsprodukter. I 2011–2012 har det blitt lagt ned betydelig arbeid i å lansere denne siden som en del av en større nettportal om energisparing. I 2013 vil denne portalen bli lansert med flere nye funksjoner.

Samferdsel

Hovedfokuset i 2012 var arbeidet med å påvirke Nasjonal transportplan (NTP) 2014–2023, som legges fram våren 2013. I februar kom transportetatens planforslag, som var på høring fram til slutten av juni. Det samme var Jernbaneverkets høyhastighetsutredning og konseptvalgutredning for intercity-strekningene.

Foruten grundige høringsuttalelser har hovedstrategien vært å bruke mediene og uformelle møter. Sammen med andre miljøorganisasjoner fikk vi i september et møte med samferdselsminister Marit Arnstad, for å legge fram vårt syn på NTP.

I 2012 arrangerte vi flere åpne debattmøter om jernbane- og vegpolitikken, sammen med lokale deler av organisasjonen. Det begynte i Kristiansand i april, der lokallaget arrangerte en jernbanekonferanse. I oktober og november var det møter i Sarpsborg, Trondheim, Tønsberg og på Hamar. Deler av disse møtene, samt utgivelse av heftet "Framtidsbaner", lot seg gjøre gjennom midler fra NSBs miljøstipend.

Naturvernforbundet har også vært engasjert i flere enkeltsaker, der kampen mot store motorvegprosjekt med negative natur- og klimakonsekvenser har stått sentralt. Som en del av dette fikk vi også, sammen med Norges Bondelag og Norges Bonde- og Småbrukarlag, et møte med samferdselsminister Marit Arnstad, landbruks- og matminister Trygve Slagsvold Vedum og statssekretær Henriette Killi Westrhin, for å uttrykk for vår bekymring for de store matjordarealene som går tapt som følge av samferdselsutbygginger.

Sammen med fylkeslag langs vestlandskysten har vi gjort framstøt for å sette søkelyset på miljøkonsekvensene av en eventuell ferjefri kyststamveg. Arbeidet med Oslopakke 3, der vi tok initiativ til et felles opp opprop til politikere sammen flere andre organisasjoner, tok en del tid på begynnelsen av året. Videre arbeid mot utvidelser av Flesland og Gardermoen har også vært en del av aktiviteten. For Flesland har dette skjedd i nært samarbeid med fylkeslaget i Hordaland.

Naturvernforbundet deltok i perioden i både Jernbanealliansen og Kollektivkampanjen.

Eksempler på brev og offentlige høringer relatert til energi, klima og samferdsel

Tittel/tema	Mottaker	Dato
Høring av klimakvotesystemet	MD	2.2
Høring av endringer i fartsgrenser for buss	Statens vegvesen	5.3.
Innspill til nettmelding (Meld. St. 14 (2011–2012))	Stortinget	13.4.
Kommentarer til 22. konsesjonsrunde	OED	11.5.
Klage på konsesjonsvedtak for kraftlinje Balsfjord–Hammerfest	OED	23.5.
Høring av endringer i Energifondet	OED	15.6.
Høring av energiutvalgets NOU 2009: 9	OED	23.6.
Høring av konseptvalgutredning for intercity	Jernbaneverket	29.6.
Høring av forslag til Nasjonal transportplan 2014–2023 samt høyhastighetsutredningen	SD	29.6.
Høring av parkeringslov	SD	11.9.
Innspill til strategi for energieffektive og klimanøytrale bygg	Oslo kommune	7.10.
Høring av statsbudsjettet i finanskomiteen	Stortinget	18.10.
Høring av statsbudsjettet i næringskomiteen	Stortinget	18.10.
Høring av statsbudsjettet i energi- og miljøkomiteen	Stortinget	24.10.
Høring av statsbudsjettet i kommunalkomiteen	Stortinget	25.10.
Høring av masterplan for Oslo Lufthavn	SD	2.11.
Høring av statsbudsjettet i transport- og kommunikasjonskomiteen	Stortinget	6.11.
Høring av "Moderne vegtunneler"	Statens vegvesen	13.12.
Brev om inngrep i Nordre Øyeren og Åkersvika som følge av vegbygging	Statsministeren	18.1.
Brev om revidert statsbudsjett 2012 relatert til energi	Regjeringen	3.2.
Klage på Norwegians klimasammenlikning av transportformer	Forbrukerombudet	9.2.
Fellesopprop om Oslopakke 3	Forhandlingsutvalget i Oslopakke 3	10.2
Uttalelse fra Naturvernforbundets landsmøte om fornybar energi	Ola Borten Moe, Erik Solheim, NVE, DN og Stortingets energi- og miljøkomité	13.2.
Innspill til arbeidet med statsbudsjettet 2013	Div. minister i regjeringen	29.2.
Momenter om flytrafikken	Statssekretær Erik Lahnstein i SD mfl.	9.3.
Brev om oppfølging av Høyhastighetsutredningen	Magnhild Meltveit Kleppa	9.3.
Brev om behov for datasenter-strategi	Trond Giske	20.3.
Brev om konseptvalgutredning for rv. 80 i Bodø	Magnhild Meltveit Kleppa og Sigbjørn	19.4.

	Johnsen	
Brev med forslag til nytt klimaforlik	Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre	30.4.
Klage på vedtatt reguleringsplan for E 134 Damåsen–Kongsberg	Kongsberg kommune	29.5.
Brev om E 134 Damåsen–Saggrenda	Magnhild Meltveit Kleppa	29.5.
Brev om oppfølging av arbeidet med energieffektivisering og forbud mot oljefyring	MD, OED, KRD og Enova	21.9.
Brev om Oslopakke 3	Marit Arnstad	13.10.
Brev om KVU og KS1 for E 39 Bergen–Aksdal	Marit Arnstad og Bård Vegar Solhjell	13.10.
Brev om revisjon av håndbok 017 <i>Veg- og gateutforming</i> (vegnormal)	SD og Terje Moe Gustavsen	18.10.
Brev om nye trasévurderinger for jernbane Oslo–Hønefoss	Marit Arnstad	29.11.

Eksempler på deltakelse i prosesser, utvalg og aktiviteter. Verv, konferanser, utredninger, møter, befaringer etc.:

- Representert i Olje- og energidepartementets energiutvalg
- Styret i Energiforum, Bergen.
- Deltakelse i referansegruppa for Nasjonal transportplan 2014–2023
- Innspill til Nasjonal transportplan 2014-2023, møte med samferdselsministeren sammen med andre miljøorganisasjoner
- Utarbeidelse av heftet «Framtidsbane – Et hefte om miljøriktig jernbanesatsing», mai 2012

Eksempler på egne åpne arrangement, aktiviteter, møter, konferanser, turer, rapporter etc.

- Tog-konferanse i Kristiansand, april 2012
- Åpent debattmøte om jernbane i Sarpsborg, oktober 2012
- Åpent debattmøte om areal og transport i Tønsberg, november 2012
- Åpent debattmøte om jernbane på Hamar, november 2012
- Åpent debattmøte om jernbane i Trondheim, november 2012

3) Satsingsområde naturmangfold

Arbeidet for å ta vare på naturmangfoldet engasjerer bredt i Naturvernforbundet. Så godt som samtlige lokallag og fylkeslag er engasjert i en eller flere konkrete naturmangfoldsaker. I mange av disse sakene er det tett samarbeid mellom sentralledet og de lokale aktivistene, men det lokale engasjementet er langt større enn det som det sentrale sekretariatet har kapasitet til å støtte.

I 2012 er det særlig to saker som viser det gode samspillet mellom det lokale engasjementet og sentral faglig støtte. Det er hovedsatsingen Levende kyst og rovdyrarbeidet. Dette er saker hvor Naturvernforbundet som landsdekkende organisasjon, men med et godt utbygd lokalt apparat, klarer å være til stede og trekke i samme retning på mange arenaer for den samme saken. Mange gode arrangementer og stor synlighet i lokalsamfunn og media kjennetegner noe av arbeidet.

Det lokale engasjementet for naturmangfoldsaker vises klart igjen på antallet henvendelser sekretariatet får. Daglig mottar og besvarer vi henvendelser fra lokale ildsjeler som brenner for viktige saker. Sammen greier vi å gjøre en forskjell gjennom å koordinere arbeidet og finne gode strategiske løsninger. Dette samarbeidet gir meget god uttelling og er effektivt naturvern i praksis. Det er også nødvendig å understreke at med enda flere folk kunne vi gjort mye mer for norsk natur.

Levende kyst

Vår kampanje for en levende kyst er et samarbeid mellom sekretariatet og Naturvernforbundets lag fra nord til sør. Kampanjen skal vise hvordan vi må sikre en levende kyst og reduserte klimautslipp ved å satse på fornybare og marine ressurser, vern av utvalgte områder, redusert tempo i olje- og gassindustrien, reduksjon i forurensende utslipp til sjø (sjødeponi, giftopprydding) og mindre rovdrift på naturressursene (oppdrettsnæringen, overfiske, nedgang i sjøfuglbestandene).

Vi har ca. 60 lokallag spredt langs kysten. Alle disse, samt fylkeslagene har i 2012 blitt fulgt opp og oppmuntret på kystarbeidet sitt. Alle lagene, samt fylkeslagene, har blitt ringt opp for kartlegging av deres kystinteresser og hvilke saker de jobber med, eller ønsker å få hjelp til å jobbe med. De har så fått tilsendt kampanjemateriell, jevnlig oppdateringer på en nyetablert kyst-e-post-liste, samt invitasjon til å bidra i Kystbloggen (se nedenfor). Et utvalg lag i hele landet har fått feltbesøk av sekretariatets fagrådgivere med kombinert kartlegging av naturverdier og forurensning. I samarbeid er det også arrangert kystaktiviteter og arrangement sammen med sekretariatet, blant annet Østfold, Buskerud, Vestfold, Telemark, Agder, Rogaland, Sogn & Fjordane, Trøndelag og Nordland. Andre lag har gjennomført egne arrangement som del av kystkampanjen. Det har vært lagt vekt på å holde aktivitetene åpne for alle, også andre enn våre egne medlemmer. Gode eksempler på dette var guidet båttur i Trondheim havn, biomangfolddag på Hvaler og i Førde og bryggesafari på Kragerø Havnefestival. Mange av arrangementene har vært godt annonsert og besøkt, og er i etterkant godt beskrevet og formidlet med bilder bl.a. i Kystbloggen og en ny brosjyre om Naturvernforbundets frivillige kystarbeid (se vedlagte PDF vedlegg). Finnes også på : <http://naturvernforbundet.no/getfile.php/Dokumenter/Rapporter%20og%20faktaark/2012/Naturvernforbundet%20kysthefte%20mindre.pdf>

Vi har besøkt en rekke lokallag i 2012 og avholdt flere større og mindre arrangementer og samlinger. Vi har driftet en kystblogg der en rekke innlegg er publisert, se:

<http://blogg.naturvernforbundet.no/levendekyst/>

Det er utgitt flere faktaark (<http://naturvernforbundet.no/kystsatsing/>) og vi har produsert tre store plakater for bruk på stands og arrangementer; Levende kyst «Under vann, «i strandkanten» og «i lufta». Materiell er distribuert til lokallag, og vi har også lagd maler der lokallag kan lage egne brosjyrer med egne bilder og tilpasninger til lokale saker.

Miljøgifter og forurensing

Vi har i 2012 fortsatt arbeidet tungt med PFOS-saker, særlig inn mot Avinors brannøvelsesområder. Her er det avdekket store forurensinger og vi har bidratt til å løfte dette fram gjennom medieoppslag sammen med våre lokale grupper i 2012 og ved inngangen til 2013. Blant annet har vi gått igjennom alle AVINORs mer enn 80 lokalitetsrapporter, og brukt Naturbase til å lage en oversikt over naturverdier og verneområder som vil være berørt av fluormiljøgiftforurensninga. Dette har så vært kommunisert til problemeier, myndighet og lokalt i en rekke lokale medieoppslag.

Klagen vår på Statoil til klagenemnda for miljøinformasjon, siden de ikke hadde gitt oss tilfredsstillende informasjon ang miljøforespørsler på oljeholdig produksjonsavfall som sendes til Danmark for behandling, ble avgjort våren 2012. Vi fikk medhold av nemnda og Statoil har overlevert full dokumentasjon. Basert på denne fulgte vi opp generelle svakheter i den norske oljeavfallsbehandlingsbransjen videre bl.a. overfor Klima og forurensningsdirektoratets kontrollavdeling gjennom flere konkrete tips som har blitt fulgt opp.

I Trondheim, Bergen og en rekke andre havner har våre lokallag arbeidet sammen med sekretariatet for å få fortgang i sediment opprydningen i havnene. Temaet ble gitt spesiell fokus i vår kystkampanje sommer og høst 2012, blant annet ved at vi sammenstilte en oversikt over kystnær forurenset grunn som vi distribuerte til alle vår lag. Sedimentopprydding er avhengig av økte midler over statsbudsjettet, noe vi har hatt fokus på i forbindelse med statsbudsjettarbeidet.

Et av hovedfokusområdene i 2012 var en større forurensingskampanje. Gjennom denne gav vi aktiv støtte til mange av våre ca. 60 kystlags engasjement for en ren kyst, der opprydning i såkalt "gamle synder" mange steder er sentralt. Med utgangspunkt i kjent kunnskap om hvilke områder som har sterk forurensning, kombinert med en gjennomgang av kystnære lokaliteter i Klima og forurensningsdirektoratets egen grunnforurensningsdatabase, har vi satt fornyet fokus på behovet for økt lokal innsats for å få utklart de gjenværende sakene. Vi avslørte 359 lokaliteter der det var betydelige punktutslipp. Saken ble fulgt opp med medieutspill og politiske møter, blant annet i Stavanger, Drammen og Fredrikstad. Vi har i samarbeid med redaksjonen i Natur & Miljø lagd en temadel med 16 ekstra sider i nr. 3-2012, som avdekket mange forurensete lokaliteter som stedvis også er gitt kostholds restriksjoner. Våre relevante lokallag har utnyttet denne informasjonen politisk og mediemessig, og skapt mye oppmerksomhet omkring lokal kystforurensning.

Vassdragsarbeid

Vi har styrket støtten til lokalt vassdragsarbeid, blant annet gjennom å engasjere egne fylkes- og lokallag, samt samarbeide med andre organisasjoner gjennom anvendelse av vannforskriften og naturmangfoldloven, gjennom Vassdragsvernrådet og Samarbeidsrådet for naturvernsaker (SRN). Uten de frivillige og den fagkompetansen som særlig vassdragsvernrådet besitter, så hadde vi stått mye svakere. Deres lokalkunnskap i saker og erfaringer er avgjørende for at vi også greier å stanse utbyggingspress, slik som i Raundalselva, Einunna og Vigdøla. Vassdragsrådet har hatt tre møter i 2012, foretatt en videreutvikling av websiden Redd elvene.no, og samarbeidet med DNT-U, Natur og Ungdom og Padleforbundet.

Vannforskriften: En rekke av våre lag har i 2012 vært aktive med høringsinnspill og deltakelse i møter for utviklingen av problembeskrivelse som grunnlag for handlingsplaner i Vannområdene. Vi har styrket støtten til lokalt vassdragsarbeid gjennom vårt i samarbeid med andre organisasjoner gjennom anvendelse av vannforskriften og naturmangfoldloven. Vi samarbeider tett gjennom Samarbeidsrådet for naturvernsaker, SRN (Norges Jeger og Fiskerforbund, Den Norske Turistforeningen, WWF og Naturvernforbundet) sammen med SABIMA og FRIFO om en felles vannkoordinator som holder kurs og formidler kunnskap til våre lokal- og fylkeslag om vannforskriften og hvordan arbeide inn mot vannforvaltningsregimene. Vi samarbeider i tillegg også med flere andre organisasjoner om misforhold mellom vanddirektivet og revisjonsregimet, og vi korrespondanse med EFTA i den pågående ESA-klagen i saken. Vi har også engasjert oss i utkastet til screeningprosess som er under etablering for revisjonsarbeidet, med innspill til miljøforvaltningen.

Høring på to utbygginger i Øystese høsten 2012.

Samarbeid med fylkeslag om Garbergelva, Trongfossen, Einunna, Nedre Otta, Godfarfossen og Vigdøla. Vi gav høring på Dalelva/Rullestad i januar 2012, og Naturvernforbundet har fulgt saken i media, med solid oppfølging av fylkeslaget. Det ble også arrangert et seminar om Rullestad i Bergen. Vi avgav også høringssvar om Garbergelva i Sør-Trøndelag i samarbeid med fylkeslaget.

Arbeide for at etablerte verneplaner for vassdrag opprettholdes.

Raundalselva: bidratt til politisk fokus som førte til at vi vant gjennom en lokal omkamp i kommunestyret. NVE gav i april avslag på økt utbygging i Einunna, Hedmark. I Redd Elvene-sammenheng har vi arrangert vassdragstreff på Vinstra i sommer i et nært samarbeid med lokale vernegruppa, FNF Oppland og Fylkeslaget.

Møte med NVE om mengden småkraftsøknader og krav til ivaretagelse av naturmangfoldet. Innlegg til bladet Putsj om vannkraft, svar til Energi Norge. Vi hadde også et langt innlegg i tidsskriftet Vann 3-2012 samt i Plan 03-04 2012, med fokus på å presentere en Omfattende gjennomgang av praksis og konsekvenser av småkraftutbygging. Det har også vært møte med Miljødepartementet om aktuelle kraftutbyggingsprosjekter.

Motorferdsel

I 2012 har vi bygd opp et internt nettverk i egen organisasjon som arbeider politisk med motorferdsel. Vi har nå et nettverk på 11 personer fordelt på 9 fylker. Det er skrevet en rekke leserinnlegg til lokalmedia. Vi har også skrevet kronikker og arbeidet politisk inn mot Stortinget og Regjeringen. Målet for det kortsiktige arbeidet i 2012 er rettet inn mot at det trolig vil komme politiske avklaringer omkring motorferdsel våren 2013. Naturvernforbundet advarer sterkt mot etablering av rekreasjonsløyper og ønsker fortsatt forbud mot dette. Vi samarbeider også nært med FRIFO og gjennom SRN om motorferdsel i utmark og hadde møte med miljøvernministeren høsten 2012.

CBD

Naturvernforbundet har gjennom hele året brukt CBD aktivt i argumentasjon for hvorfor naturen skal ivaretas. Høsten 2012 har vi gjennomført et prosjekt sammen med Utviklingsfondet og Regnskogfondet, der vi arrangerte to seminarer, ett før og ett etter CBD-forhandlingene. Disse var godt besøkt, med omkring 70 deltakere per seminar og skapte flere medieoppslag. I forbindelse med forhandlingene holdt vi et foredrag på Universitetet i Oslo og skrev et leserbrev.

Vi har jevnlig dialog med Friends of the Earth Europe (FoEE), og har sittet i styringsgruppen for prosjektet Natures keepers og Biomangfoldkampanjen. En felles politikk på biologisk mangfold har blitt lansert, og i forbindelse med CBD-forhandlingene la FoEE fram en rapport om seks europeiske land sin oppfølging av CBD, der Norge var ett av dem.

Vi har også deltatt inn mot Miljøverndepartementets arbeid med økosystemtjenester. Vi holdt innlegg på innspillmøtet i mai for utvalget for verdier av økosystemtjenester. Vi hadde også innlegg på oppstartsmøtet i arbeidet med å utvikle en norsk handlingsplan for oppfølging av Aichi-målene. Dette er prosesser som Naturvernforbundet vil følge videre, parallelt med arbeidet i CBD-forhandlingene og oppfølgingsseminarer knyttet til dette.

Rovdyr

Rovdyrutvalget er ytterligere styrket og vi har hatt to utvalgsmøter i 2012. Det er nå 9 medlemmer i utvalget og disse dekker rovdyrregionene 2, 3, 4, 5, 6, 7 og 8. Våre medlemmer i utvalget har deltatt på en rekke møter i de regionale rovviltnevnene, særlig i region 3, 5 og 6, og vi har her gitt skriftlige og muntlige innspill i pågående saker. Disse medlemmene er også aktive med leserinnlegg og annet arbeid for å løfte fram rovdyras økologiske rolle og behovet for en forsiktig forvaltning av artene.

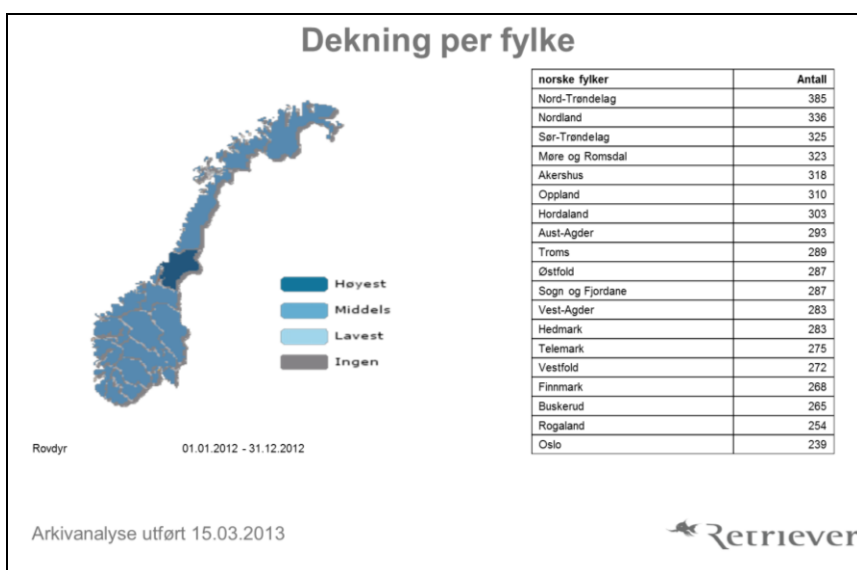
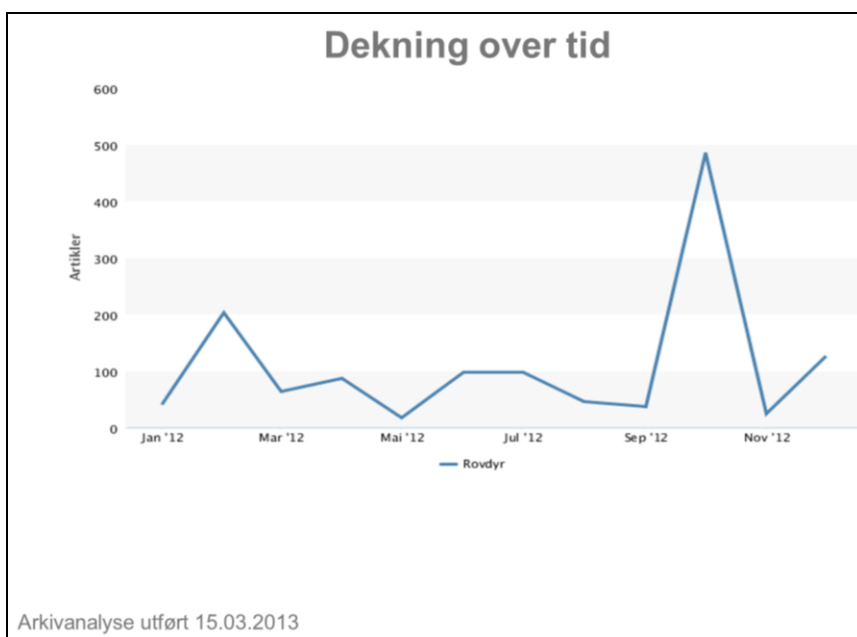
Vi har også aktivt påvirket politiske vedtak og fellingsvedtak gjennom en rekke brev og innspill. Vi har deltatt i ett møte i kontaktutvalget for rovdyr og på det årlige Hamarseminaret deltok vi med sju personer.

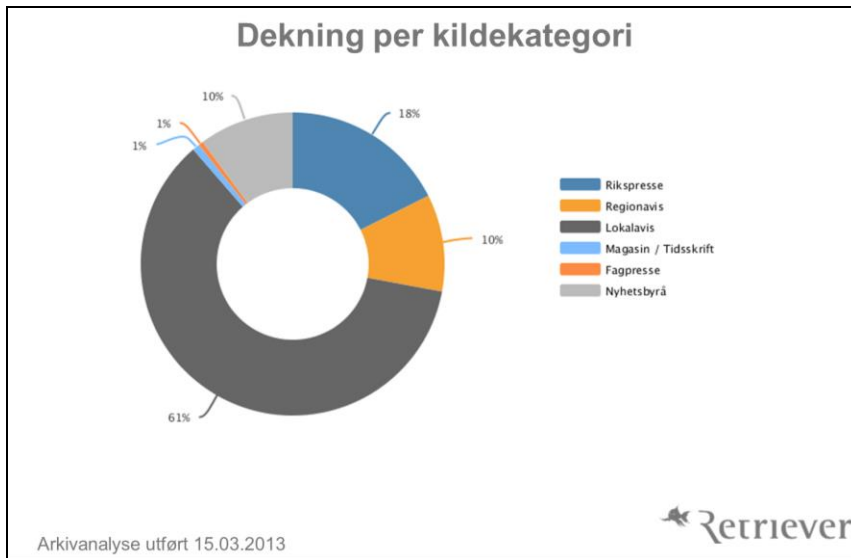
Vi har også gitt innspill gjennom flere høringsprosesser, blant annet til utvalget som vurderte ulvesonen, det såkalte «Ulvesoneutvalget». Der gav vi både et skriftlig innspill og deltok med innlegg på høringsmøte i juni i et samarbeid med WWF og Foreningen våre rovdyr og Framtiden i våre hender (FIVH). Vi har også avgitt høringsinnspill omkring hvor bestandsmålreduksjon på bjørn skulle foretas og hatt politiske møter angående dette. I tillegg avgav vi høring på forslag til endring i erstatningsordninger for husdyr og tamrein.

Vi har også påklaget en del forvaltningsvedtak der vi mener kvoter for jakt er satt for høyt. Dette gjelder både lisenskvoter for jerv, ulv og bjørn samt kvoter for gaupejakt i flere regioner. Vi fikk medhold og en viktig reduksjon i gaupekvota i region 6.

Vi sendte brev til statsministrene i Norge Sverige og Finland med krav om krafttak for å sikre ulven i Nordisk natur. 25 miljøorganisasjoner underskrev brevet som også skapte internasjonal oppsikt og stor nasjonal debatt.

Mediearbeidet har vært meget omfattende på rovdyr gjennom hele året, både i form av kronikker, leserinnlegg og politiske kommentarer. I tillegg har vi deltatt i politiske debatter både i radio, TV og i andre offentlige fora. Totalt er det registrert formidable 1326 artikler i 2012 der vi er omtalt i rovdryrsaker, se følgende tre figurer som viser hovedtall i mediedekning knyttet til naturvernforbundets arbeid med rovdyr i 2012.

Skog

Arbeidet har vært preget av enkeltsaker, blant annet arbeid med en skogsveisak i Gratangen, Troms. Vi har også jobbet med skogsertifisering og samarbeide med andre miljøorganisasjoner og skogvern. Der hadde vi blant annet et fellesutspill med mange andre, inkludert næringsorganisasjoner, som resulterte i en fin økning på statsbudsjettet for 2013. Det er også gjort en del mediearbeid med skogvern. I tillegg har vi produsert flere kronikker og leserinnlegg om skogpolitikk samt skog og klima. Vi har holdt flere eksterne foredrag og gjesteforelesninger om skog, skogøkologi og biologisk mangfold. Sammen med WWF og SABIMA publiserte vi rapporten redningsplan for våre unike skoger. Den ble overlevert miljøvernministeren under en skogtur i naturskogen langs Lysakerelva høsten 2012, med god dekning i nyhetene på TV2.

Oppdrett og fiskeri

Vi deltar i det nasjonale rådet for anadrom laksefisk, og gir her faglige innspill i møter. Sammen med 9 andre organisasjoner på miljø-, friluft- og næringsdelen har vi en villaksallianse som møtes jevnlig og som sammen gir konkrete innspill til forvaltningen når vi finner felles saker. I 2012 lagde vi bl.a. en brosjyre, som viser at lukkede merder i sjø er en viktig metode som bør tas i bruk for å hindre rømming av oppdrettslaks. Naturvernforbundet har også deltatt i mediedebatten og skrevet flere leserinnlegg om problemer knyttet til lakseoppdrett og næringens omfattende påvirkning av økosystemer og arter.

Naturvernforbundet har fulgt opp prosessen som startet med klagesaken mot Cermaq i 2009. I juni hadde vi møte med Cermaq og kontaktpunktet for OECD sine retningslinjer og fortalte dem at vi ikke var fornøyd. I november gjennomførte vi en rekke møter med chilenske organisasjoner, næring og OECDs kontaktpunkt der. Vi er fremdeles ikke fornøyd med Cermaqs oppfølging av avtalen, spesielt ikke når det gjelder urfolksrettigheter. Ellers har vi markert oss i rømmingsdebatten og i debatten om volumvekst og fôrforbruk i Norge.

Fiskebestandene i nord er i god forfatning og debatten rundt kvotene har stilnet noe. Det store problemet ser ut til å være utkast av småfisk når fangstene er store. Naturvernforbundet har markert seg i den debatten og har også drevet påvirkningsarbeid i direkte kontakt med myndighetene. Gjennom Nordområdeutvalget har vi fått fremmet mye av vår politikk i vedtak og i møter med regjeringen.

Miljøjuss

I 2012 har vi med støtte fra Miljøverndepartementet og egeninnsats klagjort og produsert veiledningsartikler for vår nye satsing Miljøjuss.no, en miljøjussportal for alle. Den er nå lansert på nett. Målet er å gjøre det enklere å stoppe forurensing og redusere nedbyggingen av norsk natur, gjennom hjelp til selvhjelp. Veilederne er bygget på våre tillitsvalgtes erfaringer fra gode måter å bruke norske lover, på områdene der naturvernere er mest engasjert. De inneholder også vurderinger om når det ikke er lurt å bruke lovverket.

Som del av portalen har vi til nå publisert 12 eksempelsaker fra hele landet, skrevet i samarbeid med lokallag, og flere ganger så mange gode eksempelsaker på nytte av miljøjuss og Naturmangfoldloven i lokalt arbeid er identifisert og under produksjon sammen med laga.

Miljøjuss.no utvikles i tett samarbeid med Naturvernforbundets juristnettverk (advokater og jurister rundt i landet som er medlem i Naturvernforbundet eller støtter vår sak), samt tillitsvalgsapparatet.

Gruver

Vi har både lokalt, på fylkesnivå og sentralt arbeidet tungt opp mot Regjeringens mineralstrategi. Vi har videreført arbeidet knytte til de tre mest konkrete sakene, Førdefjorden, Repparfjorden og Bøkfjorden. Gjennom en unik allianse mellom Naturvernforbundet Norges Fiskarlag, Norges Kystfiskarlag, Fiskeri og havbruksnæringens landsforening og Norske Sjømatbedrifters landsforening skrev vi en kronikk med tydelig motstand mot at gruveindustrien skal få ødelegge livet i norske fjorder. I et felles utspill skriver organisasjonene at ny gruvevirksomhet kan bli en stor trussel mot fiskeriene og livet i fjordene. Alliansen fikk mye ekstra medieoppmerksomhet siden det var første gang flere av disse organisasjonene sto sammen om felles sak.

Naturmangfold:

Vi har uttalt oss i flere andre naturmangfoldsaker, både av lokal karakter og gitt innspill på nasjonalt nivå. Vi har bl.a. gitt uttalelse om svartelista for fremmede arter, lagd høringsvar og kommentert på forskrift om bruk av utenlandske treslag samt klagd på en søknad om bruk av utenlandske treslag.

Vi har også gitt medieuttalelser om jordvern og nei til bruk av GMO. I tillegg har vi gitt innspill på en rekke offentlige prosesser samt innspill og kommentarer på statsbudsjett. Vi har også hatt møter med partipolitiske programkomiteer og gitt råd og innspill til de ulike partienes politiske programmer for perioden 2013-2017.

Lokal forvaltning av verneområder

Naturvernforbundet sentralt har nedprioritert koordineringsarbeidet mellom våre aktører som deltar i de ulike lokale referansegruppene. Faglederen sitter per i dag som medlem i ei referansegruppe i et prosjekt i regi av Fridjof Nansens Institutt, som skal se på praksis og konsekvenser av lokal forvaltning. Vi hadde ett møte i 2012.

Forvaltningen av nasjonalparker og enkelte andre større verneområder i Norge er delegert til lokale områdestyrer supplert med rådgivende faglige utvalg. Derfor gjennomførte vi to seminar for våre folk i 2011. Målet var å oppdatere deltakerne på de nye bestemmelsene og å få del i deltakernes samlede erfaringer mht. hva de har lyktes med, hvordan har de arbeidet for å lykkes, hva har de hatt mest nytte av osv. Dette ga oss i sin tur det nødvendige råmaterialet til, sammen med et utvalg av deltakerne, å utvikle en brukermanual, samt at våre aktører er satt i kontakt med hverandre for utveksling av erfaringer.

Per i dag er dette eksempler på verv og deltagelse i utvalg og grupper knyttet til lokal forvaltning:

- Deltakelse i referansegruppa for forvaltningsplanen Vefsna
- Medlem i faglig rådgivende utvalg for Midtre Nordland Nasjonalparkstyre

- Medlem i faglig rådgivende utvalg for Jostedalsbreen nasjonalpark
- Medlem i faglig rådgivende utvalg for Blåfjella/Skjækerfjella-Lierne Nasjonalpark
- Deltakelse i referansegruppa for Breheimen nasjonalpark
- Deltakelse i rådgivende utvalg for forvaltningsplanen for Lomsdal-Visten
- Deltakelse i rådgivende utvalg for Stølsheimen landskapsvernområde
- Deltakelse i rådgivende utvalg for Vega verdensarvområde
- Deltakelse i rådgivende utvalg for Trollheimen
- Varamedlem i rådgivende utvalg for Dovre
- Deltakelse i lokal referansegruppe for vannforvaltning i Nordfjord
- Deltakelse i arbeidsgruppe i forbindelse med kommunedelplan for Tanumplatået/Hornimarka:
- Deltakelse i referansegruppen for kommunedelplan Tromsdalen
- Deltakelse i kontaktutvalg med Nordland Fylkeskommune
- Deltakelse i skjøtselsgruppa for slåttemark i Buskerud, i regi av Fylkesmannen i Buskerud.
- Deltakelse i referansegruppa for Myklebustsetra setermark (interessegruppesammensatt)
- Styremedlem i Trondheimsfjordens Ramsarsenter AS (stiftet 3.07.2013)
- Medlem i Lilløyplassen naturhus – nasjonalt våtmarksenter
- Deltakelse i rådgivende utvalg for Børgefjell /Byrkije nasjonalpark

Den naturlige skolesekken

Flere fylkeslag har i skoleårene 2011-2012 fått midler til ulike skoleaktiviteter. Deler av dette arbeidet gjøres gjennom Naturvernforbundets koordinator, og tilsagn fra «Den naturlige skolesekken», og noen Fylkeslag har fått hjelp med å søke på selvstendig grunnlag. Vi har hatt en oppfølging av alle Fylkeslagene som har fått skolesekk-prosjekter, men mesteparten av det praktiske arbeidet har Fylkeslagene gjennomført selv. Koordineringen av Naturvernforbundets arbeid med den naturlige skolesekken ble fra 2012 delegert til Naturvernforbundet Oslo og Akershus.

4) Internasjonalt arbeid

I 2012 har Naturvernforbundet videreført det internasjonale arbeidet i tråd med internasjonal strategi 2011-2020 som ble vedtatt av Landsstyret i februar 2011. Vi har gjennomført prosjekter om energi og klima i 20 land i Øst og Sør, og våre partnere blir stadig sterkere aktører nasjonalt i dette arbeidet. I de landene det er politisk rom for det deltar våre partnere i sentrale prosesser og i utvikling av politikk på nasjonalt nivå. I tillegg har vi alene og i samarbeid med andre organisasjoner deltatt i en rekke politiske prosesser på internasjonalt nivå.

2012 var det første året i en femårig samarbeidsavtale med Norad, som vi fikk etter å ha hatt organisasjonsgjennomgang fra Norad i 2011. Vi har videreført prosjekter om ren energi og olje, og har fått ansatt en oljemedarbeider. Innen olje ble det politiske påvirkningsarbeidet på regionalt nivå styrket i 2012, da Oilwatch Africa etablerte samarbeid med ECOWAS (både i Abuja og Accra) og la et grunnlag for samarbeid med SADC og EAC. Antall lokalsamfunn berørt av olje- og gassvirksomhet som organiserte seg i Host Communities Network steg betydelig også i 2012. Vi startet opp arbeid med effektiv energibruk i Nigeria, der målet er å involvere lokalsamfunnene berørt av oljevirkosomhet i bærekraftige energiløsninger. Arbeidet med effektiv energibruk er videreført i Mosambik og Togo. JVE i Togo la i 2012 grunnlaget for en større industriproduksjon av effektive ovner for trekull i Togo.

Vi har videreført samarbeidsprosjekt med Regnskogsfondet, der vi følger bruken av de norske regnskogsmillardene, samt arbeider opp mot klimaforhandlingene. Naturvernforbundet har også aktivt arbeidet opp mot det norske initiativet Energy+, og har blant annet gitt innspill til hvordan resultater bør måles når Norge skal bruke midler på å øke energitilgang i andre land.

Naturvernforbundet har også i samarbeid med Regnskogsfondet og Utviklingsfondet fulgt arbeidet med den Internasjonale Biomangfoldkonvensjonen (CBD), og den norske oppfølgingen av denne konvensjonen.

I 2012 fikk Naturvernforbundet en ny treårig samarbeidsavtale med Utenriksdepartementet for våre prosjekter i Øst, og startet opp dette prosjektet som omfatter land i Sentral-Asia, Kaukasus og Øst-Europa. Her videreføres skoleprosjektet SPARE som allerede har gitt én million barn i 25 land kunnskap om klimaproblemene og hvordan riktig energibruk kan bidra til å løse dem. På skolene har praktiske energiltak gjort skolehverdagen bedre for mange tusen elever. Vi har også startet opp politisk påvirkningsarbeid rettet mot de store utslippslandene i øst, Ukraina, Kazakhstan, Hviterussland samt Russland. Her vil vi vise politikere og beslutningstakere potensialet disse landene har gjennom å satse på energieffektivisering.

Når det gjelder Russland har Naturvernforbundet utviklingen av situasjonen for sivilsamfunnsorganisasjoner i Russland tett. Flere nye lover fra 2012 har påvirket organisasjonenes posisjon, blant annet en ny lov som sier at alle organisasjoner som mottar utenlandsk støtte til påvirkningsarbeid må registrere seg i et nytt register som fremmede agenter. Vi har arbeidet aktivt med å utvikle Russian Socio-Ecological Union, og bidratt til at de har søkt om medlemskap i Friends of the Earth. Vi har videreført arbeidet for å stenge ned de eldste atomreaktorene ved Kola og Leningrad atomkraftverk.

Arktis/Nordområdene

I tråd med Naturvernforbundet internasjonale strategi har vi styrket og videreutviklet vårt miljøarbeid i Arktis.

Med prosjektet "Barents 2033" fikk Barentsregionen og Arktis som globalt spisskammers en rolle i 20-års markeringen av Barentssamarbeidet i 2013 fiskeri som næring fikk en større rolle i nordområdedebatten. Naturvernforbundet arrangerte sammen med våre partnere Kola Environmental Centre (KED) en to-delt konferanse i Kirkenes og Murmansk, men god oppslutning og interessante innledere fra myndigheter, næringsinteresser fra fiskeri og gruvedrift, urfolksorganisasjoner og andre sivilsamfunnsorganisasjoner. Det ble også laget et faktaark om de marine fiskeriressursene i Arktis. Prosjektet førte til mer kontakt mellom sivilsamfunnsaktører innad i Russland, på tvers av grensene og innad i Norge. Naturvernforbundet og KEC sendte felles innspill til den nye Kirkeneserklæringen og understreket at miljøspørsmål i Barentshavet var viktig i de neste 20 år av Barentssamarbeidet.

Ettersom den arktiske debatten hovedsakelig består av interesseorganisasjoner fra Nord-Amerika har Naturvernforbundet forsøkt å skape mer interesse for arktiske miljøspørsmål hos våre nordiske søsterorganisasjoner. På det årlige samarbeidsmøtet til de nordiske organisasjonene, arrangere vi et arktisk verksted. Her fikk vi diskutert miljøutfordringene i Arktis og nordområdene og vi ble enige om videre prioriteringer og arbeid for nordiske arktiske samarbeidet.

Gjennom året har vi arbeidet tett med Kola Environmental Center. Sammen har vi tatt nye skritt i arbeidet med miljøfaglige spørsmål, slik som spørsmål rundt fiskeri og oljevirkosomhet, oljevernberedskap og skipsfart i den Nordlige sjørute. Sammen deltok vi på seminar om oljevernberedskap, arrangert av Arktisk Råd og som observatør på Barents Rescue-aksjonen i 2012.

I 2012 har vi også fokusert på klimaendringenes påvirkning på fiskeriene og de potensielle utfordringene klimaendringene kan ha på dagens fiskeriforvaltning. Vi har laget en brosjyre om arktiske fiskerier og klimaendringer, som også tar opp andre utfordringer de arktiske fiskeriene står ovenfor.

Vi arrangerte også et større møte på årets Globaliseringskonferanse sammen med Fagforbundet, Norske Samers Riksforbund og Senter for Kunnskap og Likestilling (KUN). Her møtte Utenriksministeren, Espen Barth Eide til debatt.

Eksempler på deltagelse i prosesser, utvalg, aktiviteter, verv, konferanser, utredninger, møter.

- Deltatt på Arctic Frontier i Tromsø, Arktisk Råds møter i Stockholm og Utenriksdepartementet idemyldingsmøte om norsk arktisk politikk.
- Deltatt på samarbeidsmøter mellom NGOer i Arktis, Arctic Alliance – en allianse av miljø- og urfolksorganisasjoner i Arktis hvor vi holdt en innledning om klimaendringer og fiskeri i Arktis, samt deltatt på Arctic NGO Forum.
- Jevnlige deltatt på brukergruppemøter i BarentsWatch og deltatt på lanseringen av Barentswatch, hvor leder av Naturvernforbundet holdt innledning.
- Deltatt med innledning om Levende Kyst på årsmøtet til fylkeslaget i Finnmark
- Deltatt med innledning på landsmøte i Folkeaksjonen for et oljefritt Lofoten, Vesterålen og Senja.
- Deltatt med innledning om miljøgifter i Nordområdene på Forskningsrådets Nordområdekonferanse.
- Deltatt aktivt i utarbeidelsen av en samlet høringsuttalelse om forslag til program for konsekvensutredning i Barentshavet sør-øst
- Sendt høringsinnspill til St.7 (2011-2012) Nordområdene- visjon og virkemidler og deltatt med innspill på åpen høring i Stortingets utenriks- og forsvarskomite om Nordområdemeldingen.

Det er et mål at det internasjonale arbeidet skal bidra til å utvikle våre partnerorganisasjoner, Vårt samarbeid med Fredskorpset gir et viktig bidrag, der vi har mulighet til å organisere utveksling mellom partnere fra ulike land. I 2012 fikk vi et nytt og større prosjekt med Fredskorpset, som blant annet involverer Togo, Tanzania, Mosambik, Nepal, Tadsjikistan og Norge.

Naturvernforbundet har i 2012 også styrket arbeidet opp mot vår paraplyorganisasjon Friends of the Earth. Vi deltok på årsmøte i Friends of the Earth Europe, og på organisasjonens årsmøte i El Salvador. Organisasjonen har også vedtatt å opprette et internasjonalt utvalg.

5) Naturvernforbundet i på nett og i media

Naturvernforbundet.no

Fra 2010 til 2011 økte antallet besøkende på naturvernforbundet.no med 4,12 prosent, og antall unike besøkende som var innom naturvernforbundets nettsted i løpet av året var 154 018.

Vi ser at selv om vi øker antallet treff og unike brukere på siden, så går treffene på forsiden ned, mens lokalt innhold, statiske fagartikler og enkelte populære nyhetsartikler øker. Et av målene vi har jobbet for, er å få flere inn på bli medlem-siden. Denne siden økte besøket sitt med over ni prosent, noe som er en fin oppgang.

Topp 10 – våre best besøkte sider i 2012		
Side	besøk 202	besøk 2011
1. Forsiden	73702	82224
2. Lær deg å kjenne igjen vårfuglene	14096	7378
3. Kontakt oss	10233	10723
4. Om Naturvernforbundet	9714	9815
5. Oslo og Akershus	9492	7436
6. Naturvern (fagside)	7307	7774
7. Sekretariatet	6536	5586
8. Klima (fagside)	5750	6755
9. Forurensing (fagside)	4456	4273
10. Ledige stillinger	4012	2566

Over 60 prosent av besøkene var på nettstedet vårt for første gang. Vi må dermed regne med at nesten 2 av 3 brukere som kommer til naturvernforbundet.no ikke kjenner oss noe særlig fra før. Hovedmålgruppen for nettstedet er potensielle nye medlemmer, så vi da kan vi regne med at vi trekker riktig målgruppe.

Over halvparten av besøkene til naturvernforbundet.no kom via Google, et tall som stadig har økt de siste årene. Grunnene kan være mange, men mer målrettet arbeid med søkemotoroptimalisering for vår del, samtidig som søkene blir mer spesialiserte, slik at man kommer direkte til fagsider og ikke innom forsiden vår, kan være muligheter.

Også sosiale medier som Facebook fører stadig mer trafikk til siden vår. Vi ser at stadig færre kommer direkte til forsiden på naturvernforbundet.no og flere kommer via søk og sosiale medier til diverse artikler og fagsider.

Vi ser også en veldig stor økning i besøk fra smarttelefoner og nettbrett. Antallet besøk fra Ipad alene har økt med nesten 400 % (fra 2000 til over 9000). Det viser at vi har et behov for mobil- og nettbrett tilpassede sider, noe som kommer på plass i løpet av 2013.

Vi får stadig flere personer inn til nettstedet vårt via Facebook. Økningen har vært god de siste årene, og vi ser stadig oppgang. Særlig stor er økningen i treff fra Facebook via mobil, hvor oppgangen er på over 300 prosent fra 2011 til 2012. Den store økningen vi ser fra Facebook og andre sosiale medier, er et tydelig tegn på at vi trenger en bevisst strategi rundt sosiale medier generelt og Facebook spesielt.

Naturvernforbundets Nettbutikk side hadde 39.000 unike besøkende i 2012, noe som er et betydelig bidrag, siden nettbutikk generer trafikk til hovedsiden via lenker til hovedsidens ulike tema, aktivitetstips i naturen mv. og bidrar på den måten til Naturvernforbundets formål. Nettbutikken har hatt en god økning fra 2011 hvor vi hadde 24.000 unike besøk.

Nettbutikkens andre nøkkeltal 2012: 1696 bestillinger på naturglede- og miljøvarer ble mottatt og sendt. Tilsammen 9127 enkeltvarer, hvorav omtrent halvparten er m logo og bidrar til profilering. I tillegg kommer endel direktesalg.

Stadig flere lokallag på nett

I løpet av 2011 kom alle fylkene over på det nye publiseringssystemet, og hadde fått hjelp til å bruke sine egne nettsider. I løpet av 2012 har stadig flere lokallag fått og tatt i bruk egne nettsider.

Sosiale medier:

Ved utgangen av 2012 hadde Naturvernforbundet i underkant av 3000 likes på Facebook, noe som er en betydelig oppgang fra 2011, hvor vi hadde 1700. Økningen skyldes delvis annonsering fram mot jul, og en mer bevisst strategi fra vår side, rundt hva og hvor ofte vi legger ut ting.

På Twitter hadde vi rundt 3500 følgere ved årsskiftet, og fra Naturvernforbundets konto la vi ut cirka en melding i uka.

Vi bruker i stor grad Twitter-kontoen til Naturvernforbundet til å legge ut lenker til egen nettside, og deltar i veldig liten grad i diskusjoner. Dette fordi enkeltpersoner ofte har mer troverdighet enn organisasjoner på Twitter. Så leder Lars Haltbrekkens konto er et svært viktig substitutt for å spre informasjon om våre saker og meninger. Han hadde over 4000 følgere ved årsskiftet, og legger ut mange flere meldinger enn Naturvernforbundets konto, og deltar oftere i diskusjoner med andre meningsbærere. Andre ansatte og tillitsvalgte i Naturvernforbundet prøver vi også å bruke på Twitter, framfor vår egen konto.

Naturvernforbundet i media – rene tall

I perioden 1.1.2012 til 31.12.2012 var Naturvernforbundet nevnt i totalt 7444 artikler (totalsum minus treff på vår egen hjemmeside naturvernforbundet.no – 90 artikler) i norske medier.

Det vil si at vi var nevnt i 620 artikler i måneden og i overkant av 20 artikler hver eneste dag i året. I disse tallene ligger det nesten bare trykte medier og nettmedier, siden oppslag i etermedia fremdeles er vanskelig å måle og kommer i tillegg til disse tallene. Når det gjelder antall potensielle lesere eller spredning, så varierer disse tallene fra uke til uke

Over hele landet

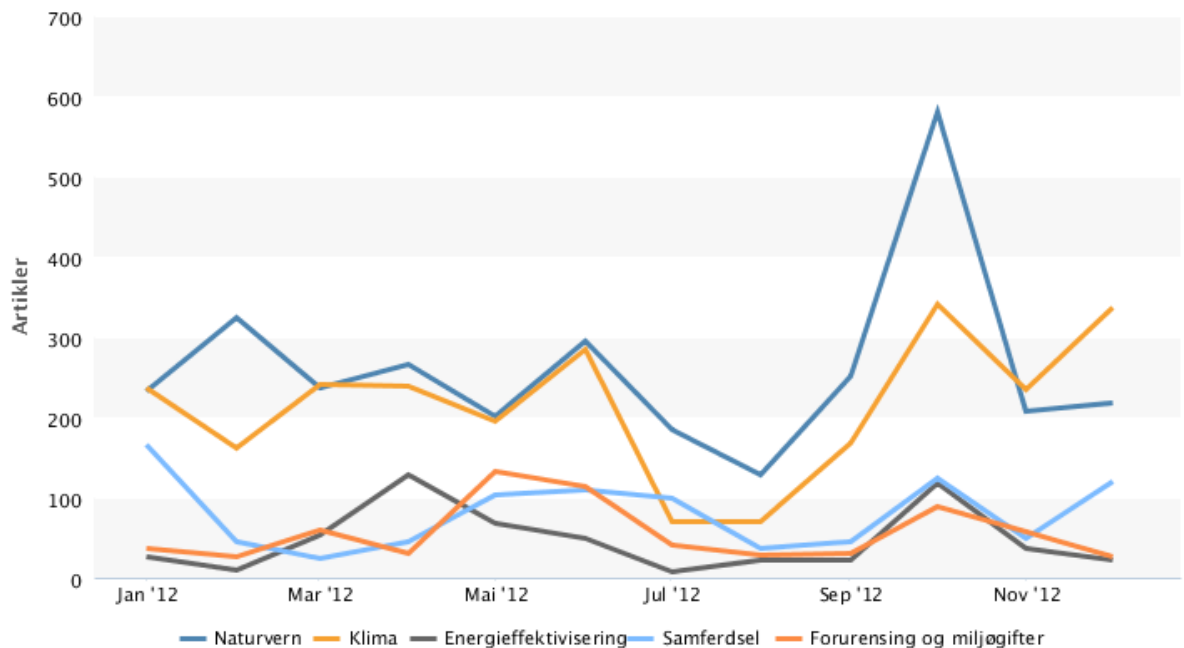
De aller fleste sakene hvor Naturvernforbundet er presentert i media er i lokalmediene. Hele 68 prosent av artiklene hvor vi er på er i lokale medier. 17 prosent er i rikspresen, mens 11 prosent er i regionaviser. 3 prosent er i tidsskrifter og den siste prosenten i fagpresse. De fylkene vi er størst i er Nordland, Akershus, Nord-Trøndelag og Sør-Trøndelag.

De fleste av talspersonene våre finner vi også i fylkes- og lokallagene rundt om i landet. Dersom vi ser på talspersoner fra sentrallet (politisk valgt ledelse og sekretariatet), ser vi at de står for rundt 38 prosent av presseklippene. Selv om tallene ikke gir noen garanti for at resten av sakene kommer fra fylkes- og lokallag, gir det en god indikasjon på at Naturvernforbundet er representert i media med tillitsvalgte og medlemmer over hele landet, og med et bredt spekter av talspersoner.

Bredt utvalg av saker

Ser vi på fordelingen av saker Naturvernforbundet er i media med, er det god spredning mellom flere temaer. De to største saksfeltene, klima og naturmangfold er det vi er mest på med. De klassiske naturvernsakene har høy prioritet i organisasjonen, både sentralt og ute i lokallagene. Siden det ofte er lettere å komme på med klimasaker enn naturvernsaker, viser det tidvis høye tallet naturvernsaker at det jobbes godt med temaet. En annen grunn til at naturvernsaker når så høyt opp, er at vi svært ofte er i media når det gjelder saker om rovdyr, og at disse sakene når ut til svært mange medier.

Fig. Naturvernforbundets pressedekning fordelt på tema – 1.1.2012 - 31.12.2012

Vedlegg 1: Styrende organer

Sentralstyret

Sentralstyret har i 2012 bestått av Lars Haltbrekken (leder), Ingeborg Gjærum (nestleder), Sunniva Pettersen Eidsvoll, Ingar Flatlandsmo, Per Flatberg og Eirin Haneberg. Varamedlemmer har vært Gunnar Reinholdtsen, Kjell Fredrik Løvold og Ottar Michelsen. Silje Lundberg har møtt for Natur og Ungdom med fulle møterettigheter. De ansatte har vært representert med møte- tale- og forslagsrett ved Audun Randen Johnson og Aino Bogetvedt. I tillegg har Generalsekretær møtt. Sentralstyret har hatt 9 fysiske møter i 2012, fra og med september har sentralstyret i tillegg hatt uformelle telefonmøter annenhver uke.

Landsstyret

Følgende representanter sitter i landsstyret ved utgangen av 2012. Landsstyret har hatt fire møter i 2012.

Fylke/organisasjon	Fast	Vara
Aust-Agder	Jorunn Årstøl Stålsett	
Buskerud	Roar Carlsen	Ulla Norgaarden
Finnmark	Vigdis Siri	Svein Lund
Hedmark	Hege Sjølie	Oddvar Olsen
Hordaland	Hege Torghatten	Espen Edvardsen
Møre og Romsdal	Øystein Solevåg	Gunn N. Morstøl
Nordland	Erling Solvang	Ellen Solmo
Nord-Trøndelag	Kjell M. Derås	Marita N. Gustad
Oppland	Bjørn Frøsaker	Heidi Kristoffersen
Oslo og Akershus	Gert-Fredrik Malt	Kjersti Milvartsen
Rogaland	Marius Harlem	Anne Elisabeth Carlsen
Sogn og Fjordane	Jon Farestveit	Marit Vøien Nes
Sør-Trøndelag	Steinar Nygaard	Wilma Haagaas
Telemark	Tormod Svartdal	Sigrid Dahl
Troms	Ragnhild Sandøy	Tarjei Huse
Vest-Agder	Torbjørn Fredriksen	Lillian Nilsen
Vestfold	Øyvind Johnson	
Østfold	Trine Strømme	Ragnar Johnsen
Natur og Ungdom	Silje Lundberg	Embla Helle Nerland
Natur og Ungdom	Nora Gafari	
Miljøagentene	Ane Marte Rognskog	
Regnskogfondet	Nils Hermann Ranum	Yngve Kristiansen
Ansatte	Audun Randen Johnson	Aino Bogetvedt

Vedlegg 2: Verv og representasjon i perioden

Hva	Type verv	Innehaver
Styringsgruppe Forum for natur og friluftsliv (FNF)	Medlem	Erling Solvang Fylkeslaget i Nordland
Nordområdeutvalget	Medlem	Birgitte Blandhoel/ Ragnhild Sandøy Troms
Arbeidsutvalget for Forum for natur- og friluftsliv Troms	Medlem	Birgitte Blandhoel Troms
Forum for natur- og friluftsliv i Finnmark	Leder samarbeidsutvalget	Gunnar Reinholdtsen Finnmark
Referansegruppa, Universitetet i Tromsøs prosjekt: "Fjellrev i Finnmark"	Medlem	Vigdis Siri Finnmark
Rådgivende utvalg for Hallingskarvet Nasjonalpark	Medlem	Per Furuseth Buskerud
Forum for natur- og friluftsliv i Oppland	Styreleder, koordinator komitemedlem	Bjørn Frøsaker Ole Morten Fossli Paul Lindviksmoen Oppland
Festivalen "Friluftsliv for alle" og konferansen Avfall	Koordinator	Ole Morten Fossli Oppland
Arbeidsutvalget i Forum for Natur og Friluftsliv i Hordaland (FNF)	Leder av arbeidsutvalget	Nils Tore Skogland Hordaland
Rådgivende utvalg for Stølsheimen landskapsvernområde	Medlem	Lars Hole Hordaland
Rådgivende utvalg for Nærøyfjorden landskapsvernområde	Medlem	Torill Refsdal Aase Hordaland
Stiftelsen Loofts gave	Styremedlem	Nils Tore Skogland Hordaland
Styret i Energiforum (et samarbeid mellom Universitetet i Bergen, Norges Handelshøyskole, Bergen kommune, Hordaland Fylkeskommune, BKK, Bergen Energi og Naturvernforbundet Hordaland)	Styremedlem	Nils Tore Skogland Hordaland
Rådgivende sykkelgruppe for Bergensprogrammet	Medlem	Lars Hole og Nils Tore Skogland
Markarådet (opprettet av Miljøverndepartementet for å gi råd om forvaltningen av Marka)	Fast medlem	Knut Frigaard Oslo og Akershus, NOA
Kragerø Miljøforum (gjelder evt. lovbrudd i strandsonen, et forum med politiet og kommunen)	Møterett	Per-Erik Schulze Telemark
Kragerø Fairtradeforum (med kommunen og deler av handelsstanden)	Møterett	Per-Erik Schulze Telemark
Forum for natur- og friluftsliv i Sør-Trøndelag	Leder av arbeidsutvalget	Erik Brenna Sør-Trøndelag

Rowviltnemndmøtene i forvaltningsregion 6 (Midt-Norge)	Observatør	Erik Brenna (rovdyransvarlig i fylkestyret) Sør-Trøndelag
Kontaktutvalg for rovviltforvaltning	Medlem	Erik Brenna For sekretariatet
MANECO (forskningsprosjekt)	Medlem	Erik Brenna (vikar for Arnodd Håpnnes) For sekretariatet
Konseptvalgutredning for trafikkløsning i Tønsbergregionen	Medlem samarbeidsgruppe	Hans Ivar Nesse Vestfold
Konseptvalgutredning for vei og jernbane over Oslofjorden	Medlem samarbeidsgruppe	Øyvind Johnsen Vestfold
Klimarådet på Nøtterøy, Nøtterøy kommune	Medlem	Øyvind Johnsen og Hans Ivar Nesse Vestfold
Forum for Natur og Friluftsliv, Vestfold	Medlem	Øyvind Johnsen Vestfold
Forum for Natur og Friluftsliv Møre og Romsdal	Medlem av AU	Øystein Folden Møre og Romsdal
Studieforbundet natur og miljø, Møre og Romsdal	Styremedlem	Japke Stobbe Møre og Romsdal
Voksenopplæringsforbundet Vofo, Møre og Romsdal	Varamedlem I styret	Japke Stobbe Møre og Romsdal
Markarådet	Medlem	Japke Stobbe
Rådgivende utvalg for Jærstrendene landskapsvernområde (Fylkesmannen)	Medlem	Jørund Ubøe Soma Rogaland
Rogaland Bondelags jordvernvalg	Medlem	Erik Thoring Rogaland
Skjøtselgruppa i Stavanger kommune	Medlem	Erik Thoring Rogaland
Miljøgruppa i Strand menighet	Medlem	Egil Tjensvold Rogaland
Arbeidsutvalget FNF Agder	Medlem	Torbjørn Fredriksen Vest-Agder
Kontaktutvalget for rovviltforvaltningen i Vest-Agder	Medlem	Torbjørn Fredriksen Vest-Agder
Jernbanealliansens styre	Styremedlem	Lars Haltbrekken, Holger Schlaupitz
Kollektivkampanjens styre	Styremedlem	Holger Schlaupitz
ForUM - energi og klima gruppe	Vara medlem Medlem	Øystein Berg Bård Lahn
Grid Arendal	Styremedlem	Yngvild Lorentzen
Norsk klimastiftelse	Rådsmedlem	Lars Haltbrekken
Referansegruppa for Handlingsplan trua arter	Medlem	Ottar Michelsen
Kontaktutvalg for rovviltforvaltning	Medlem	Arnodd Håpnnes

		Kjell F. Løvold
Referansegruppe for verdiskapning i verneområder under DN	Medlem	Kjell Deraas
Bioteknologinemda	Medlem	Dagny Johnson Hov
FSC-Norge	Representant	Arnodd Håpnes
Samarbeidsrådet for anadrom laksefiske i DN (Lakserådet)	Råds-medlem	Arnodd Håpnes
UD/LMDs FAO komite	Komite-medlem	Jan Thomas Odegard
Referansegruppa for Den Naturlige Skolesekken	Medlem	Hilde Friis Solås Per-Erik Schulze
Overvåkingskomiteen for Interreg Noreg Sverige	Medlem	Mads Løkeland
Nordområdeutvalget		Gunnar Album
Forbrukerrådets styre	Styre-representant	Synnøve Konglevold
Svanens styre	Styre-representant	Kari M. Andersen
KLif konsultasjonsgruppe for sedimentoppyrdding	Gruppe-medlem	Per-Erik Schulze
KLIFs referansegruppe for bergverk og miljø	Gruppe-medlem	Mads Løkeland
Miljøhuset G9 Styringsgruppe	Uformelt styre	Maren Esmark
G9 Husgruppe	Arbeids-gruppe	Eli Voksø
Miljøagentenes styre	Styremedlem	Signe Lindbråten
Grønn Hverdags styre og råd	Vara i styret Råds-medlem,	Signe Lindbråten Maren Esmark
Regnskogfondets styre	Styremedlem	Jan Thomas Odegard
Tømmerkampanjen	Kontakt-person	
Samarbeidsrådet for naturvernsaker m NJFF, WWF, DNT	Styremedlem og sekretariat	Arnodd Håpnes Lars Haltbrekken; Maren Esmark
Styringsgruppe Forum for natur og friluftsliv – FNF	Medlem	Steinar Alsos Erling Solvang
Foundation for Environmental Education		Per-Erik Schulze
Rammeavtaleorganisasjonene for informasjonsarbeid RORG	Kontakt-person	Yngvild Lorentzen
Bistandstorget Arbeidsgruppe om korrupsjon	Medlem	John Lineikro Eli Voksø
Friends of the Earth International og Europe	Kontaktperson	Jan Thomas Odegard
Environmental movements in the South (EMIS)	Styret	John Lineikro
Virke	Medlem/Kontaktperson	Eli Voksø
Fagpressen	Medlem	Kristian Aas
Referansegruppe for satellittregnskap om frivillig sektor	Medlem	Øystein Berg
Frivillighet Norge	Medlem	Eli Voksø

Vedlegg 3: Samarbeidspartnere

HOVEDSTØTTESPILLERE	
Miljøverndepartementet	Hovedbidragsyter gjennom grunnstøtten til miljøorganisasjoner, samt støtte til enkeltprosjekter som: Oljefri gjennom Fremtidens Byer, Miljøjussportal, Historiebok, Skog
Direktoratet for naturforvaltning	Prosjektstøtte til arbeid for rovdyr, fjellrev, lokal forvaltning av verneområder, vassdrag og.
Fagforbundet	Hovedstøttespiller og dialogpartner i vårt arbeid med klimatiltak i kommunene
NorgesGruppen	Hovedstøttespiller og dialogpartner i vårt arbeid med miljøvennlige produkter og løsninger, samt oppdragsgiver på utredninger om bærekraftig fisk- og sjømat
Statkraft	Hovedstøttespiller og dialogpartner i vårt arbeid med bærekraftig energiproduksjon
Jøtul	Hovedstøttespiller og dialogpartner i vårt arbeid med energieffektive oppvarmingsløsninger
BeSure/WaterCircles	Hovedstøttespiller og dialogpartner i vårt arbeid med miljøvennlige produkter og løsninger
Renas	Hovedstøttespiller og dialogpartner i vårt arbeid for å redusere avfall og miljøgifter på avveie
ENJO	Hovedstøttespiller og dialogpartner for å redusere miljøgifter på avveie
IKT-Norge	Støttespiller og dialogpartner i vårt arbeid med energieffektive IKT-løsninger
Ruter	Støttespiller og dialogpartner i vårt arbeid med gode kollektivtrafikk-løsninger
Elkjøp	Støttespiller og dialogpartner i vårt arbeid med miljøvennlige produkter og løsninger
NSB	Stipend til arbeidet for økt satsing på jernbane
Trondheim kommune	Partner i prosjektet Oljefri
EUs program for energieffektivisering	Prosjektstøtte til Top10/besteprodukter.no
Sør-Trøndelag fylkeskommune	Partner i prosjektet Oljefri
Asker kommune	Partner i prosjektet Oljefri og oppdragsgiver for rådgivningstjeneste i energieffektivisering
Oslo kommune	Partner i prosjektet Oljefri
Akershus fylkeskommune	Partner i prosjektet Oljefri
Universitetet i Oslo	Bidragsyter til prosjektet Den naturlige skolesekken

HOVEDSTØTTESPILLERE INTERNASJONALT	
Miljøverndepartementet	Bidragster til prosjekter i Russland i vårt arbeid for organisasjonsbygging og Arktis
Utenriksdepartementet	Hovedbidragster til prosjekter i Sentral-Asia, Russland, Hvite-Russland og Kaukasus
Norad	Hovedbidragster til prosjekter i Afrika og arbeidet for klima og skog
Fredskorpset	Hovedbidragster til internasjonalt sør-sør og nord-sør samarbeid